Archwiliad 2006/2007

Medi 2007

Awdur: Anthony Barrett a Matthew Edwards **Cyf: 639A2007**

Archwiliad o'r datganiadau ariannol – adroddiad i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu

Awdurdod Tân Gogledd Cymru

Fy mwriad yw cyflwyno adroddiad archwilydd diamod ar y datganiadau ariannol.

Cynnwys

Crynodeb	4
Adroddiad Manwl	
Nid oes gennyf unrhyw bryderon am agweddau ansoddol eich arferion cyfrifyddu a chyflwyno adroddiadau ariannol	6
Ceir camddatganiadau nas cywirwyd;	6
Ni ddisgwyliaf newid adroddiad safonol yr archwilydd	7
Ni chafwyd unrhyw wendidau perthnasol o ran eich rheolaeth fewnol	7
Nid oes unrhyw faterion y mae'n ofynnol gan ISAs eraill i mi gyflwyno adroddiadau arnynt i chi	8
Nid oes unrhyw faterion archwilio eraill o ddiddordeb llywodraethu i gyflwyno adroddiad arnynt	8
Atodiadau	
Llythyr Cynrychiolaeth Terfynol	9
Crynodeb o'r cywiriadau i'r datganiadau ariannol drafft	13
Adroddiad yr archwilydd annibynnol i Awdurdod Tân Gogledd Cymru	14

Statws yr adroddiad hwn

Paratowyd yr adroddiad hwn at ddefnydd mewnol y corff a enwir. Paratoir ein hadroddiadau:

- Mewn perthynas ag archwiliad, o dan y ddeddfwriaeth alluogi berthnasol a'r cyfrifoldebau a nodwyd yn y Cod Ymarfer Archwilio ac Arolygu, ac yng nghyd-destun y 'Datganiad o Gyfrifoldebau', a gyhoeddwyd gan Archwilydd Cyffredinol Cymru.
- Mewn perthynas ag arolygiad, yn dilyn gwaith arolygu a gynhaliwyd o dan Ddeddf Llywodraeth Leol 1999, fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004, ac yn unol â chanllawiau a gyhoeddwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

Paratoir adroddiadau gan staff Swyddfa Archwilio Cymru ac archwilwyr penodedig, ac fe'u cyfeirir at aelodau neu swyddogion yn cynnwys y sawl a ddynodwyd yn swyddogion cyfrifyddu neu'n swyddogion atebol. Fe'u paratoir at ddefnydd y corff a enwir yn unig, ac nid yw Swyddfa Archwilio Cymru na'r archwilwyr a benodwyd yn atebol i unrhyw gyfarwyddwr/aelod neu swyddog yn unigol, nac i unrhyw drydydd parti.

Crynodeb

1. Mae Awdurdod Tân Gogledd Cymru (yr Awdurdod) yn gyfrifol am baratoi datganiadau ariannol sy'n rhoi darlun teg o'i sefyllfa ariannol fel ag yr oedd ar 31 Mawrth 2007 a'i incwm a'i wariant yn y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny. Mae'n ofynnol i mi roi fy marn ar gywirdeb a thegwch y datganiadau hyn.
2. Cyflwynodd yr Awdurdod ddatganiadau ariannol drafft i mi ym mis Mehefin 2007, ac rwyf bellach wedi cwblhau'r archwiliad o'r datganiadau hynny i raddau helaeth. Nid wyf yn ceisio sicrwydd llwyr bod y datganiadau ariannol yn cyflwyno'n deg eich sefyllfa ariannol, na sicrwydd eu bod yn gywir ym mhob ffordd, ond yn hytrach mabwysiedir cysyniad o berthnasedd. Wrth gynllunio a chynnal yr archwiliad cyfrifon, ceisiaf nodi camddatganiadau perthnasol (h.y. y rhai a all arwain at gamarwain darllenwr y cyfrifon) yn eich datganiadau ariannol. Y lefelau meintiol lle y barnaf fod datganiadau o'r fath yn berthnasol i'ch Awdurdod yw £317,000 ar gyfer eitemau incwm a gwariant a £24,000 ar gyfer eitemau'r fantolen. Effeithir ar ba un a yw mater yn berthnasol ai peidio nid yn unig gan faterion meintiol ond hefyd ran rai materion ansoddol megis gofynion cyfreithiol a rheoliadau a sensitifrwydd gwleidyddol.
3. Gan fod yr archwiliad bellach yn gyflawn i raddau helaeth, mae'r adroddiad hwn yn rhoi manylion y materion allweddol sy'n deillio ohono. Mae'n rhaid cyfathrebu'r materion hyn i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, yn unol â'r Safon Archwilio Ryngwladol (ISA 260), cyn rhoi barn ar y datganiadau ariannol hynny. Caiff materion manylach sy'n deillio o'r archwiliad eu trafod â swyddogion.
4. Mae ISA 260 yn ei gwneud yn ofynnol i archwilwyr gyflwyno adroddiad i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu ynglŷn â'r materion canlynol cyn iddynt roi barn ar y datganiadau ariannol:
    - cydberthnasau a allai ddylanwadu ar annibyniaeth yr archwilydd;
    - gwybodaeth am gynllunio archwiliad; a
    - canfyddiadau'r archwiliad, yn cynnwys safbwyntiau'r archwilydd ar yr agweddau ansoddol ar waith cyfrifyddu a chyflwyno adroddiadau'r endid.
5. Cyflwynwyd adroddiad ar y ddau fater cyntaf i chi yn y Cynllun Rheoliadol. Paratowyd yr adroddiad hwn i gyflawni fy nghyfrifoldebau o ran y trydydd pwynt. Dyma fy nghanfyddiadau ar yr archwiliad o'r datganiadau ariannol:
    - nid oes gennyf unrhyw bryderon am agweddau ansoddol eich arferion cyfrifyddu a chyflwyno adroddiadau ariannol;
    - Ceir camddatganiadau nas cywirwyd;
    - ni ddisgwyliaf newid adroddiad safonol yr archwilydd;
    - ni chafwyd unrhyw wendidau perthnasol o ran eich rheolaeth fewnol;

- nid oes unrhyw faterion eraill y mae'n ofynnol gan ISAs eraill i mi gyflwyno adroddiadau arnynt i chi; a
- nid oes unrhyw faterion archwilio eraill o ddiddordeb llywodraethu i gyflwyno adroddiad arnynt.

6. Bwriadaf gyhoeddi adroddiad archwilydd diamod ar y datganiadau ariannol pan fydd yr Awdurdod wedi rhoi'r Llythyr Cynrychiolaeth a nodir yn Atodiad 1 i mi.

Nid oes gennyf unrhyw bryderon am agweddau ansoddol eich arferion cyfrifyddu a chyflwyno adroddiadau ariannol

7. Yn ystod yr archwiliad ystyriaf agweddau ansoddol ar y Broses Cyflwyno Adroddiadau Ariannol. Rwyf yn gwerthuso'r wybodaeth a ddarperir gan y datganiadau ariannol i bennu a yw'n berthnasol, yn ddibynadwy, yn gymaradwy, yn berthnasol ac yn hawdd ei deall.

Nid oes unrhyw faterion yn codi

Ceir camddatganiadau nas cywirwyd

8. Cyflwynaf adroddiad i chi ar yr holl gamddatganiadau nas cywirwyd, heblaw mân gamddatganiadau amlwg (diffinnir mân gamddatganiadau fel rhai sy'n hollol ddibwys, yn unigol neu gyda'i gilydd, naill yn feintiol ac/neu'n ansoddol). Ar sail ein methodoleg safonol, cyfrifwyd terfynau'r mân gamddatganiadau ar gyfer yr Awdurdod Tân fel a ganlyn:

- gwariant gros £15,000; a
- asedau gros (llai cyfalaf gweithio) £12,000.

Sefyllfa bresennol yr Awdurdod Tân

Camddatganiadau nas cywirwyd.

Nodwyd nifer o wallau nad ydynt yn fân wallau yn ystod yr archwiliad. Yn y rhan fwyaf o achosion, gwnaethpwyd diwygiad priodol gan reolwyr. Fodd bynnag, nodais wallau nad ydynt yn fân wallau nas cywirwyd mewn perthynas â darpariaethau yn y datganiadau ariannol, er iddynt gael eu tynnu at sylw rheolwyr. Felly gofynnaf yn swyddogol i'r eitemau hyn gael eu cywiro yn y datganiadau ariannol:

- Mae Datganiad CIPFA o'r Arfer a Argymhellir, sy'n cydymffurfio â Safon Adrodd Ariannol 12, yn ei gwneud yn ofynnol i wneud darpariaethau pan fydd gan awdurdod ymrwymiad presennol (cyfreithiol neu ddeongliadol), o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol.
- Mae Nodyn 9 i'r Fantolen yn ei gwneud yn glir mai ar gyfer gwariant y mae'n sicr neu'n debygol o fynd iddo yn y dyfodol, yn hytrach na'r gorffennol y mae'r darpariaethau a gedwir gan yr Awdurdod. Er nad yw'r symiau a ganlyn a gedwir fel darpariaethau yn cydymffurfio â gofynion y Datganiad o Arfer a Argymhellir, derbynnir bod yr ymagwedd a fabwysiadwyd gan yr Awdurdod yn ddoeth ac yn dryloyw:
  - Darpariaeth Rôl yn ôl Gradd £ 44,926
  - Darpariaeth Tâl Cyfartal £ 90,000
  - Darpariaeth Rheoli £141,293

Mae'n glir bod symiau a neilltuir yn cael eu defnyddio o fewn cyfnod rhesymol yn gyffredinol. Mae'r awdurdodau cyfansoddol hefyd yn ymwybodol o'r trefniadau ac yn fodlon arnynt, ac mae'r driniaeth yn gyson â'r driniaeth a gymhwyswyd gan yr Awdurdod Tân ers 1996.

Lle rydych yn fodlon ar y safbwynt a arddelwyd gan reolwyr mewn perthynas â'r materion hyn, mae ISA 260 yn ei gwneud yn ofynnol i mi gael esboniad ysgrifenedig gennych yn nodi'r rhesymau dros beidio â chywiro'r eitemau hyn.

Ni ddisgwyliaf newid adroddiad safonol yr archwilydd

9. Mae'r adroddiad yn gwneud sylwadau ar y canlynol:
   - pa un a yw'r datganiadau yn rhoi darlun teg o'r sefyllfa ariannol fel ag yr oedd ar 31 Mawrth 2007 a'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
   - mae'r Datganiad am Reolaeth Fewnol yn cydymffurfio â'r canllawiau perthnasol ac yn gyson â'n gwybodaeth a'n dealltwriaeth o drefniadau'r Awdurdod.

10. Cyflwynaf adroddiad ar unrhyw addasiadau arfaethedig i adroddiad yr archwilydd ar y datganiadau ariannol i sicrhau eich bod yn ymwybodol o'r rhesymau dros yr addasiadau a'ch bod yn cael y cyfle i roi rhagor o wybodaeth ac esboniadau mewn perthynas â'r mater/materion sy'n achosi'r addasiad.

Nid oes addasiadau i adroddiad yr archwilydd

Ar sail fy ngwaith archwilio, ni nodwyd unrhyw faterion a fyddai'n gofyn am unrhyw addasiad i'r farn archwilio. Atodir y farn archwilio arfaethedig yn Atodiad 3 a disgwyliaf allu cyhoeddi tystysgrif a fydd yn cau'r archwiliad yn ffurfiol.

Ni chafwyd unrhyw wendidau perthnasol o ran eich rheolaeth fewnol

11. Caiff gwendid perthnasol mewn rheolaeth fewnol ei ddiffinio gan ISA 260 fel 'diffyg o ran dyluniad neu weithrediad a allai effeithio ar allu endid i gofnodi, prosesu, rhoi crynodeb a chyflwyno adroddiad ariannol a data perthnasol arall er mwyn arwain at gamddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol'.

12. Fodd bynnag, nid wyf fel arfer yn cyflwyno adroddiad i chi ar wendid perthnasol yr ydych yn ymwybodol ohono, ac y cymerwyd camau priodol i'w unioni, oni bai bod y gwendid yn arwydd o wendidau ehangach yn yr amgylchedd rheoli cyffredinol a bod risg y gallai gwendidau perthnasol eraill godi.

13. Dylech fod yn ymwybodol nad wyf yn rhoi datganiad cynhwysfawr o'r holl wendidau a allai fodoli yn y rheolaethau mewnol nac o’r holl welliannau y gellid eu gwneud, ond dim ond y materion hynny sydd wedi dod i'm sylw o ganlyniad i'r gweithdrefnau archwilio a gynhaliwyd yr wyf wedi mynd i'r afael â hwy.

Nid oes unrhyw wendidau rheolaeth fewnol wedi'u nodi

Nid oes unrhyw faterion y mae'n ofynnol gan ISAs eraill i mi gyflwyno adroddiadau arnynt i chi

14. Mae safonau archwilio eraill yn ei gwneud yn ofynnol i ni gyfathrebu â chi mewn amgylchiadau penodol eraill, gan gynnwys:

- lle rwyf yn amau neu'n canfod twyll, hyd yn oed os nad yw'r effaith bosibl yn berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol; a
- lle y cyflwynir gwybodaeth mewn dogfennau sy'n cynnwys datganiadau ariannol a archwiliwyd sydd wedi'u cam-ddatgan, neu sy'n sylweddol anghyson â'r cyfrifon archwiliedig.

Nid oes unrhyw faterion eraill yn codi

Nid oes unrhyw faterion archwilio eraill o ddiddordeb llywodraethu i gyflwyno adroddiad arnynt

Nid oes unrhyw faterion o ddiddordeb llywodraethu yn codi

Atodiad 1

Llythyr Cynrychiolaeth Terfynol

Anthony Barrett
Wales Audit Office
Unit 4, Evolution
Lakeside Business Village
St David's Park
EWLOE
CH5 3XP

Annwyl Anthony

Sylwadau ynghylch Datganiadau Ariannol 2006/2007

Paratoir y llythyr sylwadau hwn mewn cysylltiad â'ch archwiliad o ddatganiadau ariannol Awdurdod Tân Gogledd Cymru am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2007 i bwrpas mynegi barn ynghylch p'un ai a yw'r datganiadau ariannol yn cyflwyno sefyllfa ariannol Awdurdod Tân Gogledd Cymru yn deg, ym mhob agwedd o bwys, ar 31 Mawrth 2007 a chanlyniadau ei waith a'i lif ariannol am y flwyddyn a ddaeth i ben yn unol â Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2005 a 2006 Datganiad o'r Arfer a Argymhellir Llywodraeth Leol (yr LG SoRP).

Sylwadau gan Reolwyr

Sylwadau Cyffredinol

1. Mae'r holl drafodion a wnaed gan yr Awdurdod Tân wedi'u hadlewyrchu'n briodol a'u cofnodi yn y cofnodion cyfrifon.
2. Nid oes unrhyw brosiectau cyllideb ar y cyd gan unrhyw gytundebau partneriaeth, cyd fentrau neu gyd drefniadau heblaw am y rhai a ddatgelwyd yn y datganiadau cyfrifon a'r nodiadau cysylltiedig.
3. Mae'r Awdurdod Tân wedi cydymffurfio â'r holl amodau a orfodir gan sefydliadau perthnasol sy'n talu grantiau a gall ddisgwyl yn rhesymol dderbyn y symiau o grantiau a gynhwysir yn y cyfrifon.
4. Mae'r Awdurdod Tân wedi cydymffurfio â holl agweddau cytundebau contract a fyddai'n gofyn am addasu'r datganiadau ariannol, neu eu datgelu ynddynt.
5. Nid yw'r datganiadau ariannol yn cynnwys camddatganiadau materol, ac nid oes hepgoriadau ac eithrio'r rhai a amlinellir ym mharagraff 9 isod.
6. Mae'r holl lyfrau cyfrifon a'r dogfennau ategol a holl gofnodion cyfarfodydd yr Awdurdod Tan wedi'u cyflwyno i chi.

7. Nid oes gan yr Awdurdod Tân unrhyw gynlluniau na bwriadau a allai beri unrhyw newid o bwys i werth ar bapur neu ddosbarthiad asedau a rhwymedigaethau a adlewyrchwyd yn y datganiadau ariannol.
8. Mae'r dulliau mesur, gan gynnwys y tybiaethau cysylltiedig, a ddefnyddiwyd i benderfynu ar werthoedd teg, yn briodol ac maent wedi'u defnyddio'n gyson. Mae datguddiadau ynghylch gwerthoedd teg yn gyflawn ac yn briodol.
9. Canfu'r Archwilydd nifer o gamddatganiadau yn y Datganiad Cyfrifon yn ymwneud â darpariaethau nad ydynt wedi cael eu cywiro. Neilltuwyd y symiau canlynol ac maent wedi cael eu diffinio fel ddarpariaethau lle nad ydynt yn cydymffurfio'n llwyr â'r diffiniad a amlinellir yn Safon Adroddiad Ariannol 12 a Datganiad o'r Arfer a Argymhellir (SoRP) CIPFA. Ers 1996 mae'r Awdurdod Tân wedi delio â'r anallu pendant i gynnal cronfeydd wrth gefn mewn modd pragmatig drwy ddiffinio unrhyw gronfeydd wrth gefn (yn ôl diffiniad SORP) yn ddarpariaethau ac eglurwyd y farn hon i'r archwilydd allanol wrth iddynt archwilio'r datganiadau ariannol blynyddol. Ceir manylion pellach ar dudalen 25 y Datganiad Cyfrifon. Yn ein barn ni, byddai trin y symiau hyn mewn ffordd arall yn gamarweiniol ac rydym yn credu bod ein dull datgelu cyfredol yn dryloyw i bawb sy'n gysylltiedig. Cafodd y darpariaethau a ganlyn eu cam-ddatgan :-

Darpariaeth Rôl yn ôl Gradd	- £44,296
Darpariaeth Tâl Cyfartal	- £90,000
Darpariaeth Rheoli	- £141,293

Asedau

10. Roedd yr holl asedau ar y fantolen yn bod ar ddyddiad y fantolen ac yn eiddo i Awdurdod Tân Gogledd Cymru, ac yn rhydd o unrhyw hawlrwym, llyffethair neu dâl, heblaw am yr hyn a ddatgelwyd yn y cyfrifon. Mae'r fantolen yn cynnwys yr holl asedau diriaethol sy'n eiddo i Awdurdod Tân Gogledd Cymru
11. Caiff asedau priodol dros £100 eu cyfrif yn gyfalaf. Adbrisir adeiladau bob pum mlynedd drwy ddefnyddio 'gwerth marchnad agored' ar gyfer swyddfeydd a 'chostau dibrisio adeilad' yr orsaf dân. Caiff holl adeiladau'r Awdurdod Tân eu dibrisio ar sail oes defnydd a amcangyfrifwyd, a phennir tâl am ddibrisio. Caiff asedau eraill eu hadnabod ar gost hanesyddol a'u dibrisio dros eu hoes ddefnyddiol.
12. Yn ystod y defnydd arferol o'r asedau hyn gan yr Awdurdod Tân disgwylir i'r asedau presennol eraill yn y fantolen gynhyrchu o leiaf y symiau a nodir. Darparwyd yn ddigonol yn erbyn yr holl symiau sy'n ddyledus i Awdurdod Tân Gogledd Cymru y gwyddom, neu fydd o bosibl, yn anadferadwy.
13. Nid oes unrhyw drefniadau ffurfiol nac anffurfiol i unioni'r balans ar gyfer unrhyw un o'n cyfrifon ariannol a buddsoddiadau.

Rhywmedigaethau

14. Mae'r holl rwymedigaethau, gwirioneddol ac wrth gefn, wedi'u cofnodi a'u nodi'n briodol yn ogystal â phob gwarant a roddwyd i drydydd partïon.

15. Nid oes unrhyw ymgyfreithiad dan ystyriaeth a allai beri colled sylweddol i'r Awdurdod Tân, ac sydd heb eu datgelu yn y datganiadau ariannol, naill ai fel rhwymedigaethau presennol neu rai wrth gefn.
16. Mae'r holl ymrwymiadau dan brydlesau ariannol neu gontractau hurbrynu wedi'u datgelu yn y cyfrifon.
17. Mae'r holl fuddion heb eu hariannu (fel blynyddoedd ychwanegol yn ôl disgresiwn) wedi'u hystyried wrth baratoi ffigurau FRS17 a gynhwysir yn y datganiadau ariannol.

Canlyniadau

18. Nid oedd y canlyniadau am y flwyddyn wedi'u heffeithio'n sylweddol gan drafodion na neir gan amlaf gan Awdurdod Tân Gogledd Cymru, nac amgylchiadau o natur arbennig neu nad yw'n ailddigwydd.

Rheoli Mewnol

19. Rwy'n cydnabod fy nghyfrifoldeb am gynllunio a gweithredu'r system o reoli mewnol er mwyn atal a chanfod camgymeriadau.

    Ni fu unrhyw:

    - afreoleidd-dra yn ymwneud â rheolwyr sydd â rolau o bwys yn y system o reoli cyfrifon mewnol;
    - afreoleidd-dra yn ymwneud â gweithwyr eraill a allai gael effaith o bwys ar ddatganiadau ariannol; a
    - chyfathrebu gan asiantaethau rheoleiddio ynghylch diffyg cydymffurfio â, neu ddiffygion o ran arferion adrodd ariannol a allai gael effaith o bwys ar y datganiadau ariannol.

Digwyddiadau ar ôl dyddiad y fantolen

20. Nid fu unrhyw newidiadau o bwys ers dyddiad y fantolen sy'n effeithio ar rwymedigaethau ac ymrwymiadau, ac nid oes unrhyw ddigwyddiadau neu drafodion wedi digwydd, er iddynt gael eu heithrio'n briodol o'r datganiadau ariannol, sydd o'r fath bwys, fel y dylid bod wedi eu dwyn i sylw'r archwilydd.

Sylwadau gan y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu

21. Rydym yn cydnabod bod y sylwadau a wnaed gan reolwyr, uchod, wedi'u trafod â ni.
22. Rydym yn cydnabod ein cyfrifoldeb am gyflwyno'r datganiadau ariannol yn deg yn unol â'r fframwaith adrodd ariannol perthnasol.
23. Rydym yn cydnabod ein cyd gyfrifoldeb am baratoi'r datganiadau ariannol, a gymeradwywyd gan yr Awdurdod Tân ar 18 Mehefin 2007.
24. Rydym wedi datgelu wrthych yr holl achosion o ddiffyg cydymffurfio y gwyddir amdanynt, neu achosion posibl, â deddfau a rheoliadau y dylid bod wedi ystyried eu heffeithiau wrth baratoi'r datganiadau ariannol. Tynnwn eich sylw'n benodol at y camddatganiadau ar ddarpariaethau a amlinellwyd ym mharagraff 9 uchod a thudalen 25 y Datganiad Cyfrifon.

25. Nid oes unrhyw drafodion eraill o bwys gyda phartïon cysylltiedig (fel y diffinnir gan FRS 8 a LG SORP), heblaw am y rhai a gofnodwyd ac a ddatgelwyd yn y datganiadau ariannol.

26. Rydym yn cydnabod ein cyfrifoldeb am gynllunio a gweithredu'r system o reoli mewnol er mwyn atal a chanfod twyll ac rydym wedi datgelu canlyniadau ein hasesiad o'r risg.

27. Rydym yn cadarnhau, hyd eithaf ein gwybodaeth a'n cred, y gwneir y sylwadau uchod ar sail ymholiadau ynghylch rheoli ac ar sail holi staff â gwybodaeth berthnasol a phrofiad (a lle bo'n briodol, yn sgil archwilio dogfennau ategol) sy'n ddigonol i'n sicrhau y gallwn gyflwyno pob un o'r sylwadau uchod yn briodol i chi.

Er nad yw'n rhan swyddogol o'r Llythyr o Gynrychiolaeth gan mai hwn yw'r archwiliad olaf i'w berfformio gan Swyddfa Archwilio Cymru, hoffwn ddiolch i staff sydd wedi bod yn rhan o archwilio'r Awdurdod dros yr 11 mlynedd diwethaf am eu cydweithrediad a'u perthynas waith dda, yn enwedig y Rheolwyr Archwilio sydd wedi darparu lefel uchel o wasanaeth bob amser.

Arwyddwyd gan

Trysorydd

Dyddiad: 24 Medi 2007

Cadeirydd

Dyddiad: 24 Medi 2007

Atodiad 2

Crynodeb o'r cywiriadau i'r datganiadau ariannol drafft

Natur y cywiriad	Rheswm dros y cywiriad
Diwygiwyd Nodyn 7 'Ffioedd Archwilio Allanol' o £55,857 i £51,192. Diwygiwyd y ffioedd sy'n daladwy o dan Adran 16 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus Cymru 2004 (Deddf 2004) o £32,478 i £41,452. Diwygiwyd ffioedd sy'n daladwy mewn perthynas ag arolygiadau statudol o dan Adran 10 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1999 o £23,379 i £9,740.	Camddatganwyd 'ffioedd archwilio allanol' yn y Datganiad Ariannol drafft. Ni chafodd y diwygiad hwn unrhyw effaith ar ddatgeliadau eraill yn y cyfrifon.
Diwygiwyd y credydwyr amrywiol a gynhwyswyd yn Nodyn 22 'Credydwyr' o £1,065,000 i £886,000.	Camddatganwyd y derbynebau ymlaen llaw a ddatgelwyd yn y balans credydwyr amrywiol yn y datganiadau ariannol drafft. Cynhwyswyd cofnod cyfatebol gyda'r balans dyledwyr a ddatgelwyd yn Nodyn 21. Ni chafodd y diwygiad hwn unrhyw effaith ar ddatgeliadau eraill yn y cyfrifon.
Diwygiwyd y 'Diffyg Pensiwn Net' a ddatgelwyd yn Nodyn 24 'Asesiad o Rwymedigaethau Pensiwn ar gyfer datgeliadau FRS 17' o £169,094,000 i £171,268,000.	Camddatganwyd y 'Rhwymedigaethau Amcancyfrifedig yng Nghynllun Pensiwn y Dynion Tân' a'r 'Gyfran o asedau yng Nghronfa Bensiwn Clwyd' yn y Datganiadau Ariannol drafft gan nad oedd y symiau'n cyfateb i hysbysiadau gan actiwarïaid. Diwygiwyd y 'Rhwymedigaeth Bensiwn' a'r 'Gronfa Bensiwn Wrth Gefn' a ddatgelwyd yn y Fantolen i adlewyrchu'r addasiad. Ni chafodd y diwygiad hwn unrhyw effaith ar ddatgeliadau eraill yn y cyfrifon.
Diwygiwyd 'Cyfraniadau at/(o) ddarpariaethau amrywiol' a ddatgelwyd yn Nodyn 25 Llif arian parod - Cysoni i'r Cyfrif Incwm a Gwariant o £503,000 i £533,000 gydag addasiad cyfatebol yn Nodyn 25 i Grantiau'r Llywodraeth a Ohiriwyd, a ddiwygiwyd o £0 i £30,000.	Camddatganwyd y cyfraniad o ddarpariaethau yn y 'Datganiad Llif Arian Parod' yn y Datganiadau Ariannol drafft. Ni chafodd y diwygiad hwn unrhyw effaith ar ddatgeliadau eraill yn y cyfrifon.

Atodiad 3

Adroddiad yr archwilydd annibynnol i Awrdurdod Tân Gogledd Cymru

Rwyf wedi archwilio datganiadau cyfrifyddu Awrdudrod Tân Gogledd Cymry am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2007 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004. Mae'r datganiadau cyfrifyddu yn cynnwys y cyfrif Incwm a Gwariant, Datganiad y Symudiadau ar y Balans Gronfa Gyffredinol, Datganiad Cyfanswm Enillion a Cholledion a gydnabyddir, Mantolen, y Datganiad o'r Holl Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn, y Datganiad Llif Arian, a'r nodiadau cysylltiedig. Mae'r datganiadau cyfrifyddu wedi'u paratoi o dan y polisïau cyfrifyddu a nodir yn y datganiad cyfrifon.

I Awrdudrod Heddly Gogledd Cymry yn unig y cyflwynir yr adroddiad hwn yn unol â Rhan 2 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 ac nid at unrhyw ddiben arall, fel y nodwyd ym mharagraff 42 o'r Datganiad o Gyfrifoldebau Archwilwyr Penodedig, ac Arolygwyr a Chyrff a Archwilir ac a Arolygir (2005) a baratowyd gan Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Priod gyfrifoldebau'r Prif Swyddog Cyllid ac archwilwyr

Nodir cyfrifoldebau'r Prif Swyddog Cyllid am baratoi'r Datganiad Cyfrifon yn unol â'r gofynion cyfreithiol a rheoliadol perthnasol a'r Datganiad o'r Arfer a Argymhellir am Gadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2006 yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad Cyfrifon.

Fy nghyfrifoldeb yw archwilio'r datganiadau cyfrifyddu yn unol â'r gofynion cyfreithiol a rheoliadol perthnasol a'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (i'r DU ac Iwerddon).

Rwyf yn rhoi fy marn ynglŷn â ph'un a yw'r datganiadau cyfrifyddu yn rhoi darlun teg o sefyllfa ariannol yr Awrdurdod Tân, yn unol â'r gofynion cyfreithiol a rheoliadol perthnasol a'r Datganiad o'r Arfer a Argymhellir am Gadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2006.

Rwyf yn adolygu a yw'n datganiad am reolaeth fewnol yn dynodi y cydymffurfir â chanllawiau CIPFA (rhowch deitl a dyddiad). Rwyf yn nodi os nad yw'n cydymffurfio ag arferion priodol a nodir gan CIPFA neu os yw'r datganiad yn gamarweiniol neu'n anghyson â gwybodaeth arall yr wyf ydym yn ymwybodol ohoni ar ôl archwilio'r cyfrifon. Nid yw'n ofynnol i mi ystyried, ac nid wyf wedi ystyried, a yw'r datganiad am reolaeth fewnol yn trafod pob risg a rheolaeth. Nid yw'n ofynnol ychwaith i mi lunio barn ar effeithiolrwydd gweithdrefnau llywodraethu corfforaethol y Awrdurdod Tân na'i weithdrefnau risg a rheolaeth.

Rwyf yn darllen gwybodaeth arall a gyhoeddwyd gyda'r datganiadau cyfrifyddu, sef y Rhagair Esboniadol ac yn ystyried a yw'n gyson â'r datganiadau cyfrifyddu archwiliedig. Rwyf yn ystyried y goblygiadau i'm hadroddiad os dof yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau

ymddangosiadol neu anghysonderau perthnasol â'r datganiadau cyfrifyddu. Nid yw fy nghyfrifoldebau yn ymestyn i unrhyw wybodaeth arall.

Sail y farn archwilio

Cynhaliwyd fy archwiliad yn unol â Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004, y Cod Arferion Archwilio ac Arolygu a gyhoeddwyd gan Archwilydd Cyffredinol Cymru, a'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (i'r DU ac Iwerddon) a gyhoeddwyd gan y Bwrdd Arferion Archwilio. Mae archwiliad yn cynnwys ystyried, ar sail prawf, dystiolaeth sy'n berthnasol i'r symiau a'r datgeliadau yn y datganiadau cyfrifyddu. Mae hefyd yn cynnwys asesiad o'r amcangyfrifon a'r dyfarniadau arwyddocaol a wnaed gan y Cyngor wrth baratoi'r datganiadau cyfrifyddu, ac a yw'r polisïau cyfrifyddu yn briodol ar gyfer amgylchiadau'r Cyngor, wedi'u cymhwyso'n gyson ac wedi'u datgelu'n ddigonol.

Cynlluniwyd a chyflawnwyd fy archwiliad er mwyn cael yr holl wybodaeth ac esboniadau yr oedd eu hangen yn fy marn i roi digon o dystiolaeth i mi roi sicrwydd rhesymol nad oes yn y datganiadau cyfrifyddu gamddatganiad perthnasol, boed hynny drwy dwyll neu fath arall o afreoleidd-dra neu wall. Wrth lunio fy marn rwyf hefyd wedi gwerthuso digonolrwydd cyffredinol y modd y cyflwynwyd gwybodaeth yn y datganiadau cyfrifyddu.

Barn

Yn fy marn mae'r datganiadau cyfrifyddu, yn unol â'r gofynion cyfreithiol a rheoliadol perthnasol a'r Datganiad o'r Arfer a Argymhellir am Gadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2006, yn rhoi darlun teg o sefyllfa ariannol yr Awdurdod Tân Gogledd Cymru ar 31 Mawrth 2007 a'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;

Tystysgrif

Ardystiaf fy mod wedi cwblhau archwilio'r cyfrifon yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a'r Cod Arferion Archwilio ac Arolygu a gyhoeddwyd gan Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Bydd fy nghasgliad ar drefniant yr Awdurdod Tân ac Achub i sicrhau economi, effeithiolrwydd ac effeithlonrwydd yn ei ddefnydd o adnoddau ar gyfer y flwyddyn ddaeth i ben 31 Mawrth 2007 yn cael ei adrodd ar wahân yn y Llythyr Archwilio Rheolwr Cydberthynas.

Anthony Barrett

Archwilydd Penodedig

Swyddfa Archwilio Cymru
Uned 4 Evolution, Pentre Busnes Lakeside
Parc Dewi Sant
Ewloe, CH5 3XP

Dyddiad:

Swyddfa Archwilio Cymru
2-4 Park Grove
Caerdydd CF10 3PA
Ffôn: 029 2026 0260
Ffacs: 029 2026 0026
Ffôn Testun: 029 2026 2646
E-bost: info@wao.gov.uk
Gwefan: www.wao.gov.uk